

Boekverslag Het tedere kind (Lulu Wang)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

Gegevens van het boek

Schrijfster: Lulu Wang
Titel: Het tedere kind
Uitgever: Vassallucci
Jaar: 1999

1 Beschrijvingsopdracht

Korte motivatie van je boekkeuze

Ik heb het boek gekozen omdat het op school besproken werd en het leek me wel een mooi boek. Ik wist van de schrijfster dat ze het boek 'Het lelietheater' had geschreven, maar iemand die het had gelezen vond het niet zo mooi boek. Dus ik was eigenlijk niet van plan om het boek te lezen, maar het onderwerp sprak me wel aan, waardoor ik het toch heb gelezen.

Persoonlijke reactie

Ik vond het een heel mooi boek, het was erg mooi geschreven, je kon je echt in de hoofdpersoon inleven, al speelt het verhaal zich toch een hele andere tijd en cultuur af. Gelukkig is het geen herkenbaar verhaal, maar dat wil je niet ook. Het verhaal was erg shockerend, het begint als een baby, maar de hoofdpersoon had er na jaren nog last van, ze droeg het gewoon bij zich en kon geen normaal leven leiden. Dat is echt indrukwekkend, maar ik denk wel dat het gebeurt en dus is het verhaal ook realistisch.

Samenvatting

Lilan neemt al waar voordat ze geboren wordt, ze hoort dingen en voelt zich erg veilig en gelukkig in haar moeders buik, ze is dan ook niet blij als ze geboren wordt.

In 1960 wordt na de geboorte van Lilan haar moeder gepromoveerd tot docent in een communistische faculteit en krijgen zij en vader een eigen kamer voor henzelf en hun gelukskind. Als ze pas zes maanden is, ervaart ze haar eerste verschrikking van de man zonder hoofd. Hij doorboort anaal het kind met zijn vingers en geslachtsdeel tot bloedens toe. En laat zich door haar bevredigen met de mond tot hij klaarkomt. Blauwe plekken en een bezoek aan de dokters is het resultaat.

Omdat de ouders overdag werken, nemen ze een babysitter voor Lilan. Deze oma Chen blijkt melk die bedoeld was voor Lilan voor driekwart voor zichzelf te houden en daarvoor in de plaats, geeft ze aan Lilan water. Deze vond het niet erg, ze kreeg nu geen bezoek meer van de man zonder hoofd. Tot oma Chen wordt betrap met de melkkwestie, besluiten vader en moeder dat de echte oma van Lilan voor haar moet zorgen. Daarna biedt tante Weihan zich aan. Deze verlaat haar, nadat zij een geliefde, Yongcheng die een zoon is van een contrarevolutionair, heeft gevonden. Dus daarom willen de ouders niets meer van haar weten. Lilan durft geen verbondenheid meer te tonen aan de daaropvolgende dienstmeisjes die op haar pasten.

Op haar 2e jaar mocht ze naar een peuterschool, waar ze Junwen leert kennen. Zij blijkt ook seksueel misbruikt, namelijk door haar vader en opa. Maar zij gaat er dapper mee om. Lilan blijkt niet te kunnen praten en met ritmische rijmpjes mee te kunnen doen. Ritme deed haar steeds denken aan de ritmische doorboringen van de man zonder hoofd. Zelfs bukken tijdens spelletjes durft ze niet en tijdens middagdutjes slaapt ze onrustig. Lilan verandert langzaam maar zeker in Yelan, een verwilderd persoon die slechts leeft voor de grillen van de man zonder hoofd. Als ze probeert met haar gebrabbel vader duidelijk te maken over de man zonder hoofd slaat hij haar bont en blauw en voegt er aan toe dat ze niet zomaar mag liegen en onzin uitkramen. Daarna redt vader Lilan uit het huis tijdens een aardbeving. Ze weet niet wat ze voor haar vader die dictatoriaal in het huis regeert moet voelen. Dankbaarheid of haat.

In de volgende jaren krijgt Lilan allerlei soorten ziektes, maar ze vindt dat niet erg en geniet van de daaraan verbonden veiligheid, want in het ziekenhuis blijft de man zonder hoofd weg. Vanaf haar 6e krijgt ze last van haar blijvende huidziekte, vitiligo.

Als Lilan een vaas bloemen omstoot, krijgt ze klappen van haar vader. Ze weigert 'het spijt me' te zeggen. Dan duwt vader haar van achteren hard op de grond en gaat op haar zitten en slaat haar in elkaar. Ze denkt gelijk aan de man zonder hoofd en smeekt vader om vergeffenis. Moeder bekijkt dit roerloos aan.

In 1977 gaat Lilan naar een militaire academie in Chongqing. Ze is weliswaar niet zo behendig maar ze kan wel goed leren. Dit valt kapitein Ren op, docent Engels grammatica en schrijfvaardigheid. Hij leert haar Engels lezen. En Lilan wordt verliefd op hem. Hij vindt haar een slimme leerling, en meer dan dat, maar als de leiding daar achter komt wordt hij naar een ander (e) (deel van de) school verwezen. Lilan is teleurgesteld. Ze is steeds bang dat Ren op haar afknaapt vanwege haar huidziekte.

In 1983 Yiqun, haar geliefde verlaat haar omdat hem een doctorale studie ergens ver weg is toegewezen om

Boekverslag Het tedere kind (Lulu Wang)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

Peking te ontsnappen.

Lilan ontmoet Ruixiang, een oudere getrouwde man. Hij helpt Lilan 9 jaar met haar Engelse studie, maar wil haar eigenlijk verleiden. Een onmogelijke liefde met een getrouwde man.

In 1986 emigreert Lilan naar Nederland en krijgt hier een drie maanden lange relatie met Jean, tijdens een vrijpartij roept ze opeens: 'papa, wat ben je sterk en mannelijk!' Ze schaamt zich hier voor. Een week later maakt ze het uit na een akkefietje.

Daarna wordt ze betrappt in een seksshop door een vriendin, Marloes. Deze verdenkt Lilan ervan dat zij ook net als zij in kinderporno is geïnteresseerd. En ze heeft gelijk.

Een paar jaar later krijgt ze een relatie met Martijn. Bij een vrijpartij met hem, kan ze alleen denken aan de man zonder hoofd. Ze kan er niet van genieten en is bang dat Martijn haar niet mooi vindt. Ten slotte negeert zij hem na tientallen pogingen om haar te bellen.

Lilan vraagt zich af wie de man zonder hoofd is. Aan een Nederlands therapeut en aan een Chinese meditatiemeesteres vraagt ze, of hij überhaupt wel heeft bestaan.

Als Lilan een vriend paar op het strand bespiedt denkt ze terug aan de tijd dat ze als klein kind haar tante en Yongcheng heeft gezien tijdens een vrijpartij. Ze geniet van andere mensen die plezier hebben, maar bij haarzelf wil ze het niet.

Vader en moeder vragen zich af waarom hun kind zo afstandelijk tegen hen doet. Vader zegt dat hij niks verkeerd heeft gedaan. Ze beschuldigen haar dat ze haar eigen ouders zo negatief hebben beschreven in haar roman. Ze zeggen dat zij volgens een Chinese psycholoog gevoelig van aard is en dus makkelijker zich in problemen kan inleven en sneller ongelukkig voelt. Ze wijten niets aan zichzelf of hun aanpak van opvoeden, maar alles aan Lilan.

In 1999 heeft Lilan al jarenlang een relatie met de 30 jaar oudere Leo, waar zij kil tegen doet en niet mee naar bed gaat. Hoewel ze zielsveel van hem houdt, kan ze geen genegenheid tonen. Toch blijft Leo haar trouw. Ze laat zich overhalen door een Chinese immigrant die haar om seks smeekt, ze laat zich gewoon door hem verkrachten en ze verzet zich niet. Ze heeft nog een band met haar vorige exen, zoals Jean en Martijn, waar zij nog steeds van houdt maar die ze niet kan beminnen omdat ze geen liefde durft te voelen. Ze voelt zich altijd schuldig. Het intiem worden is voor haar te veel. Ze ontmoet Hans, die ook seksueel is misbruikt op zijn twaalfde door een motorcrossleraar. Ze voelt geen medelijden voor hem, want hij weet wie de dader is en zij niet. Yelan, de andere helft van Lilan bezoekt haar. Ze vraagt Lilan in vrede met zichzelf te zijn en het verleden te vergeten. Ze mocht haar hart niet sluiten voor andere normale liefde. Lilan gaat naar Peking om te vragen aan een meditatie meester of haar herinneringen aan de man zonder hoofd waar zijn. Deze zegt slechts dat zij het verleden moet laten rusten en verder niet. Ze komt in een coma te liggen doordat ze haar hoofd stoot en in haar onderbewustzijn bezoekt ze Junwen, die in een psychiatrisch centrum is beland. Ze vertelt haar dat het boek af is dat ze beloofd heeft te schrijven. In een droom verbrandt ze zichzelf van top tot teen. Ze bezoekt Juffrouw Dong, die wist dat ze seksueel mishandeld was maar er niks van durfde te zeggen. De man zonder hoofd bezoekt haar. Hij erkent dat hij Lilan schuldgevoelens aanpraatte, terwijl hij degene was die haar misbruikte en vernederde. Hij zegt haar niet zich aansprakelijk te moeten voelen voor zijn daden. Op het laatst wordt ze wakker en sluit vrede met zichzelf en sluit het hoofdstuk man zonder hoofd af.

Kritisch Literatuur Lexicon

Er was geen stuk van Lulu Wang in het Kritisch Literatuur Lexicon. Dus ben ik naar de bieb gegaan voor een boekje van Lulu Wang. Dat was er wel, 'Een brief voor mijn ouders'. Ook op internet op haar eigen website was er een biografie van haar leven.

Kort samengevat

Ik ben geboren in 22 december 1960. mijn horoscoop is een rat. Ik leek daar dan ook erg op, zo had ik grote ronde ogen en keek altijd opletend rond me. Om mij te kwalificeren voor mijn rattenschap heb ik nog eens gestolen ook. Ik was vijf en het was maar een snoepje van een meisje van een rijke man die altijd snoep bij zich had, ik werd gesnapt en het was gelijk de laatste keer. Ik groeide op aan de buitenkant van Beijing, in het woonkwartier van mijn vader's werkeenheden, tussen betrekkelijk bevoorrechte kinderen van legerofficieren. Ik was vroeger erg wild en erg nieuwsgierig. Ik verzon verhalen en vertelde ze in geuren, kleuren en gebaren aan mijzelf. Als enig kind van mijn ouders voelde ik me vaak eenzaam. Ik moest wel verhalen verzinnen om de eenzaamheid te verdunnen. Op mijn elfde debuteerde ik mijn eerste cabaretstuk. Mijn lerares Culturele Propaganda (een soort zang en dans instructrice) verdacht mij van plagiaat. Maar na onderzoek kwam ze tot de conclusie dat dat niet het geval was. Op 1 juli 1973 tijdens de internationale jeugdweek was ik erg opgewonden toen ik mijn stukje opgevoerd zag worden. Vanaf mijn twaalfde schreef ik stiekem liefdesromantjes. Niemand mocht ze lezen. Op mijn zestiende schreef ik lange gedichten. De gedichten rijmde helemaal niet op elkaar ook al was ik gek op rijm en ritme. Aan mij ontbrak helaas het geduld om de regels keurig op rijm te zetten. Op mijn

Boekverslag Het tedere kind (Lulu Wang)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

achttiende slaagde ik voor het staatstoelatingsexamen voor het Hoger Onderwijs en voor het vak Engels werd ik vierde van China. Ik ging studeren aan de Universiteit van Peking, aan de Faculteit Engelse taal, Linguïstiek en Letterkunde. Op mijn vierentwintigste wilde ik weer jeugdromannetjes schrijven. Voor mijn eerste prozawerk, *Ogen*, ontving ik een literaire prijs van de Huidige Hogeschool Maastricht en sindsdien werkte ik er als docent Chinees voor de opleiding Tolk/Vertaler. In 1987 wilde in mijn contract laten verlengen en werd mij te verstaan gegeven dat ik Nederlands moest leren om de kwaliteit van mijn lessen te verhogen. Ik ging op kamers wonen bij een Vlaamse weduwe, op het grensgebied tussen Nederlands en Belgisch Limburg. Binnen een paar maanden kon ik vloeiend Vlaams spreken, voorzien van meer foute dan goede grammatica. Het kind heeft net leren kruipen en het probeert al te sprinten. Deze oude Chinese uitdrukking geldt zeker voor mij. In het voorjaar van 1988 raapte ik mijn durf bij elkaar en pende een kort verhaal neer – Mijn vriendin Theresa – dat ik naar een journalist van het NRC-handelsblad stuurde. Het werd niet geplaatst; mijn stukjes waren niet journalistiek genoeg, zo klonk de reden van de afwijzing. Het kwam mij goed uit. Ik was sowieso niet van plan journaliste te worden en schreef een verhalenbundel *Een Chinese leest de Bijbel*, die ik ook naar een uitgeverij of vijf stuurde. Geen enkele wilde het publiceren. Ook dat kwam mij goed uit. Ik begon een lijvige roman te schrijven, in mijn aan alle kanten rammelend Nederlands. Zeven jaar heeft het gekost om mijn boek te schrijven dat uiteindelijk in 1997 werd gepubliceerd onder de titel *Het Lelietheater*. In de maanden en jaren hierna was ik niet meer mezelf, maar van interview-afspraken, deadlines voor literaire bijdragen aan kranten, bladen en verhalen bundels, lezingen, signeersessies, reizen in binnen- en buitenland, en sliep ik nacht na nacht in een andere hotelkamer. Toch bleef ik schrijven. Of moet ik zeggen, daarom bleef ik schrijven? Want alleen tijdens het schrijven kan ik met mezelf communiceren. Zo zijn *Brief aan mijn lezers*, *Het witte feest* en *Het tedere kind* ontstaan. Dit jaar is mijn vijfde boek, mijn derde roman en het vervolg op het *lelietheater*, *Seringendroom* ter wereld gebracht. Nu lig ik me toe op het schrijven en onderzoek verrichten, teneinde nog meer en betere boeken neer te pennen. Mijn liefde voor literatuur is aangestoken door mijn ouders, beiden hoogleraren aan academische instellingen, gevoed door mijn solitaire karakter, versterkt door mijn achteraf gezien interessante maar op dat moment overwegend pijnlijke jeugd en telkens opnieuw geïnspireerd door talloze literatoren, uitgevers en redacteurs die mij de weg wijzen. Omdat ik de eenzaamheid van binnen ken, weet ik hoe fijn het kan zijn om warmte te ontvangen van andere eenzame zielen. Mijn liefde voor literatuur beleeft een telkens hernieuwde jeugd, omdat ik van jullie, mijn lezers, houd. Voor jullie schrijf ik.

Voor jullie leef ik

Elke letter die ik op papier zet verstevigt de band tussen jullie en mij.

Het Tedere Kind

Deze roman heb ik met veel pijn in mijn hart maar met nog meer liefde die alle pijnen overwon geschreven. Het schrijfproces is een louteringsproces voor mij geweest. Sindsdien kan ik veel problemen aan, omdat ik weet dat ik door middel van dit boek iets heb gedaan dat voor veel mensen betekenisvol kan zijn. Het boek gaat over de hunkering van een vrouw naar liefde ondanks haar jeugdherinneringen aan verdriet en angst in het algemeen en seksueel kindermisbruik in het bijzonder. Ik heb vaak een lezing gegeven over mijn boek 'het tedere kind' waarin ik diep ben ingegaan op de gevolgen van deze vorm van mishandeling op de rest van het leven van het slachtoffer op lichamelijk, sociaal en emotioneel gebied.

De reacties van mijn lezers op het *lelietheater* en het *tedere kind* zijn opvallend anders. Ik word op straat vaak aangesproken door mensen die hardop zeggen dat ze van het *lelietheater* genoten hebben. Lezers van het *tedere kind* daarentegen vragen mij van de straat af te gaan en praten met mij, al fluisterend, in een hoek. Niet zelden met tranen in hun ogen en trillingen in hun wangen vertellen ze mij stiekem dat het *tedere kind* ook hun verhaal is en vragen ze mij hoe het komt dat ik precies op papier weet te zetten wat zij ondergaan hebben. Nog nooit heb ik zoveel fanmail gekregen als toen het *tedere kind* is uitgegeven. Ik ben van nature een bang mens en ben daarom trots op mezelf dat ik een keer in mijn leven iets heb gedaan waar mijn hart naar verlangde en dat door middel van het *tedere kind* uiting is gegeven aan de pijn, wanhoop en eenzaamheid die de vele slachtoffers van kindermisbruik uit schaamte verzwijgen en die door vele buitenstaanders als aanstellerij worden beschouwd.

Verdieping

Verdiepingsopdracht 1

- ☺ Als je de achterkant leest denk je dat het een heel gewichtig boek is. Heel zwaar, met moeilijke begrippen en zinsbouw. Dat bleek gelukkig erg mee te vallen. In de binnenkant staat er een klein stukje over de inhoud en die is veel duidelijker. Er staat ook niet erg duidelijk beschreven of het boek nu een biografie van de schrijfster is nog niet. Het lijkt er een beetje op te duiden, maar het staat er niet letterlijk.
- ☺ Ja er zijn vele open plekken, zo kan je je afvragen wat er verder met Junwen gebeurt en of Lilan echt het

Boekverslag Het tedere kind (Lulu Wang)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

hoofdstuk van De man zonder hoofd afsluit. En hoe het komt dat een meisje van een half jaar weet dat ze verkracht wordt. Door de tijdssprongen wordt niet alles verteld. Dat maakt het verhaal ook spannender, zo kun je je eigen fantasie gebruiken anders dan werd alles veel te saai en voorspelbaar.

- ☉ Ik denk dat een van de belangrijkste open plekken in heel het verhaal wie nu eigenlijk De man zonder hoofd is. Er wordt namelijk verteld wat er gebeurd is toen ze klein was en hoe ze het had ervaren. Dan gaan ze verder met de verwerking van de gebeurtenissen en de vergeving van haar ouders. Alles draait dus om dat seksuele misbruik.
- ☉ Je vraagt je af of ze echt zo'n psychologisch litteken heeft of dat ze alles gewoon heeft verzonnen. Maar als zoiets niet echt zou kunnen zijn gebeurd, sloeg haar vader haar dan wel echt. En beschuldigt ze haar ouders dan ook rechtvaardig of hebben haar ouders echt gelijk en heeft ze gewoon totaal geen reden om kwaad te zijn op haar ouders?
Ik denk dat de rest van het verhaal wel echt gebeurd is en dat ze ook echt is geslagen door haar vader. Ze is dus denk ik rechtvaardig kwaad op haar ouders, alleen weten haar ouders niet dat Lilan daar zo onder lijdt.
- ☉ Als het net spannend wordt en je vraagt je af wat er gaat gebeuren dan gaat de schrijver over naar een andere tijd, dan moet je dus langer wachten voordat je weet hoe het nu precies afloopt. De spanning wordt uitgesteld. Er komt dan een tijdsprong, maar niet echt naar een andere verhaallijn, want het zit allemaal vast aan die ene gebeurtenis, de seksuele mishandeling.
- ☉ Door de tijdssprongen krijg je niet direct antwoord op de vragen en de grote spanningsboog is wie de man zonder hoofd is. Die vraag komt al in je op helemaal in het begin van het verhaal, maar het antwoord krijg je pas in een van de laatste hoofdstukken.

Module 2

Verdiepingsopdracht 1

- ☉ Doordat Lilan vroeger werd misbruikt is ze een erg verlegen en teruggetrokken meisje. Ze is best onzeker over haar lichaam, dat komt doordat 'de man zonder hoofd' haar altijd kleinerde en uitschold. Ze zegt niet veel en op de crèche blijkt dat ze een motorische stoornis heeft. Ze kan het goed vinden met een meisje die hetzelfde heeft meegemaakt en die begrijpt wat ze voelt zonder dat te zeggen. Op latere leeftijd is ze erg onzeker over haar lichaam, door haar huiduitslag. Toch weet ze wat ze wil, ze wil een beroemde vertaler worden. Dat lukt haar ook, ze gaat in Nederland wonen en ziet haar ouders tot haar geluk maar weinig. Ze geeft haar ouders namelijk de schuld dat zij het niet gezien hebben dat Lilan mishandeld werd. Ze heeft daardoor ook weinig contact met haar ouders terwijl haar ouders niet weten hoe het komt. Lilan is ook erg bang om haar gevoelens te tonen. Ze durft het niet aan iemand te laten merken dat ze een persoon leuk vindt, omdat ze bang is dat die persoon haar dan gaat verlaten. Ze is bang dat ze die pijn niet nog eens aankan. Verder kan ze niet genieten van het vrijen omdat dat haar herinnert aan de mishandelingen van 'de man zonder hoofd'.
- ☉ Over het uiterlijk van Lilan wordt er niet veel gezegd. Ze heeft een Chinese afkomst en zal er dus ook wel chinees uitzien: zwart haar, lichte huid en pleetoogjes.
- ☉ Het belangrijkste doel van Lilan is om haar jeugd te vergeten, ze wil niet meer denken aan 'de man zonder hoofd'. Ze wil een gewoon en normaal leven zoals ieder ander zonder telkens aan hem herinnerd te worden. Ze wil dat het litteken vervaagt en langzaam weggaat.
- ☉ De dingen die ze doet doet ze niet vanuit haar karakter. De Lilan die ze nu is, zo is ze geworden door de man zonder hoofd, hij heeft haar bange en onzekere innerlijk gevormd. Door de ervaring en gebeurtenissen doet ze de dingen zoals ze die doet.
- ☉ Het is een belangrijke beslissing dat ze probeert om 'de man zonder hoofd' probeert te vergeten. Dat heeft ze op vele manieren gedaan. Zo heeft ze haar droefenis ontkend en probeerde ze succes, macht, geld en roem te vinden. Als tweede heeft ze zichzelf erg schuldig gevoeld over iets wat hij heeft gedaan en dan probeert ze hem te vergeten, maar ook dat lukt niet. Diep van binnen kan ze hem niet vergeten en blijft hij haar achtervolgen.
- ☉ Het gevolg van het proberen is dat het eigenlijk helemaal niet lukt. Het lukt haar pas als 'de man zonder hoofd' haar spreekt en haar zegt dat ze hem niet moet haten, niet moet vergeven, niet van hem moet houden, het zijn allemaal smoesjes om hem niet los te laten. Dat is wat ze moet doen. Hem loslaten.
- ☉ Ik zou inderdaad ook geprobeerd hebben om de 'man zonder hoofd' te vergeten. Maar ik weet niet of me dat zou lukken, want Lilan is toch wel een sterke vrouw als je dat allemaal kan verwerken.
Het is voor mij ook moeilijk om iemand te vertrouwen die je een tijd geleden veel pijn heeft gedaan, of niets tegen die pijn heeft gedaan, zoals bij Lilan en haar ouders. Maar na zo'n lange tijd zou ik denk ik toch

Boekverslag Het tedere kind (Lulu Wang)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

wel weer normaal doen tegen mijn ouders. Al is het wel zo dat het Lilan al haar hele leven bezighoudt en het dus ook veel moeilijker te vergeten is.

- ☺ Lilan verandert in de loop van het verhaal. Helemaal in het begin van het verhaal is het een vrolijke en blijde baby, maar door 'de man zonder hoofd' is ze heel klein en schuchter geworden. Ze durft niet meer van mensen te houden omdat ze dan bang is dat ze in de steek gelaten wordt en ze dan alleen komt te staan. Maar als ze als puber studeert wordt ze toch verliefd op Ren. Als volwassene krijgt ze een vriend, maar ze ziet hem meer als haar vader dan haar vriend. Dan durft ze toch weer niet van hem te houden. Ze verandert dus wel een beetje, maar de grootste verandering van haar karakter gebeurt al op hele jonge leeftijd en dan is haar karakter nog niet helemaal gevormd en heeft ze hem dus ook niet goed kunnen uiten.
- ☺ Ik vind dat Lilan op zich een erg aardig persoon is, een beetje schuchter maar dat komt door de omstandigheden. Ik vind het erg dapper van haar dat ze zichzelf er zo goed door heen heeft geslagen en niet in is gezakt. Ze heeft zich denk ik toch nog erg sterk opgesteld tegenover de buitenwereld. Ze is ook heel erg sterk geworden door de 'man zonder hoofd'. Al is het wel zonde dat ze hem pas zo laat kan vergeten. Ze heeft nu zulke rotjaren achter de rug.
- ☺ Doordat het verhaal zo goed is geschreven. En vooral de gedachten en gevoelens van de persoon worden geschreven kun je je dingen goed inbeelden. Maar het is toch niet echt een onderwerp dat veel voorkomt en doordat het zich in een hele andere cultuur afspeelt is het moeilijk om die achtergrond en gedrag van sommige mensen goed in te kunnen beelden. Maar doordat er niet zoveel gebeurtenissen, maar meer gedachten en gevoelens beschreven worden kun je je toch veel dingen inbeelden.
- ☺ Er komen niet zo veel personen in het boek voor die echt heel erg belangrijk zijn naast Lilan. Wel zijn er een heleboel personen die een rol spelen in het verhaal. Een van de belangrijkste is dan natuurlijk de 'man zonder hoofd'. Dat is echt een afschuwelijk persoon. Hij verkracht een meisje van een half jaar. Later verklaart hij dat hij niet alleen Lilan heeft verkracht, maar nog vele anderen. Zo ook jonge meisjes en volwassen vrouwen. Dan ben je toch gek! Hij geeft haar dan nog een schuldgevoel ook door te zeggen dat ze hem uitlokt door naar hem te lachen en met haar benen te spartelen. Op het eind komt hij haar nog wel opzoeken in haar gedachten, maar dat doet hij ook alleen maar om zijn eigen bestwil. Hij wil dat zij hem vergeet, zodat hij met rust gelaten wordt. Dan zijn er nog de ouders, die zijn best streng voor haar, maar voelen zich daar niet schuldig onder. Ze vinden dat de hardhandigheid die ze gebruikten gewoon is. Dat zoiets hoort bij het opvoeden van een kind. Ze weten totaal niet wat Lilan tegen hen heeft. Terwijl Lilan er zelf toch best onder leidt. Ren is een leraar op de universiteit waar Lilan zit. Hij geeft Lilan engelse les. Lilan wordt verliefd op hem en zijn gevoelens zijn wederzijds, maar het is niet mogelijk. Hij kan het dus ook niet laten merken. Wanneer men er toch achter komt, wordt hij naar de andere kant van de universiteit gestuurd zodat hij geen les meer kan geven aan Lilan. Hij is een zeer vriendelijke en lieve man, maar het is wel fout van hem dat hij verliefd wordt op een leerling en dat men het nog merkt ook, al kan hij daar ook niet aan doen. Verder is er nog Leo. Hij is een rustige man die Lilan de tijd geeft. Zelf is hij al met pensioen, doordat hij 30 jaar ouder is dan Lilan. Lilan beschouwt hem meer als een vaderpersoon dan als haar vriend. Hij is de vader waar ze als klein kind van droomde, een die voor haar zorgt, lief voor haar is en haar knuffelt als ze zich verdrietig voelt.
- ☺ 'De man zonder hoofd heeft een toch wel hele belangrijke rol, omdat er zonder hem geen verhaal was geweest. Hij is de spil van het verhaal. Hij speelt de 'bad guy'. De ouders zijn twee personen die het vertrouwen van Lilan krenken. Ren geeft haar gevoel en onzekerheid over haar uiterlijk. Hij leert haar wel een beetje om weer van iemand te houden, maar omdat de mogelijke relatie mislukt, is dat vertrouwen in houden van ook verloren. Leo is een vervangend persoon voor haar ouders, een soort oplossing van de problemen die ze met haar ouders had vroeger.
- ☺ Natuurlijk keur ik de kijk op de wereld van de 'Man Zonder Hoofd' af. Maar ik denk niet dat er veel zijn die die kijk op de wereld goed zullen keuren. Verder vind ik dat de ouders van Lilan toch wel een beetje ver gingen. Kijk een beetje streng moet je wel zijn tegen je kinderen denk ik. Maar je moet ze niet als een slaafje gebruiken en als ze daar niet mee akkoord gaan ze in elkaar slaan, dat vind ik dus echt te ver gaan. Ren zijn kijk op de wereld is wel goed, hij volgt een beetje zijn gevoel en dan kan hij er ook niet aan doen dat die gevoelens nu net naar een leerlinge uit gaan. Hij probeert het niet te laten opvallen, maar dat lukt dus niet. Hij weet zelf ook dat hij daarvoor geschorst kan worden. Leo zijn kijk op de wereld is heel erg relaxed. Hij maakt zich niet zo gauw ergens druk om, zo lang Lilan maar bij hem blijft vindt hij het allemaal goed. Dat komt misschien ook wel doordat hij wat ouder is dat hij wat rustiger is geworden door de dingen die hij heeft meegemaakt.
- ☺ Volgens mij is net Lilan een karakter, over haar wordt veel verteld. Ze maakt een geestelijke groei door en

Boekverslag Het tedere kind (Lulu Wang)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

er wordt veel aandacht besteed aan haar gedachten en gevoelens. De andere personen zoals de 'Man Zonder Hoofd', de ouders, Ren en Leo dat zijn types. Daar wordt heel weinig over verteld. Net over hun gedrag maar niet hoe ze denken.

Module 2

Verdiepingsopdracht 2 (tekstbestudering)

Onderwerp

- ☺ Het onderwerp van de tekst is erg duidelijk, het gaat over een vrouw die als baby seksueel wordt mishandeld en dat een plaats in haar leven probeert te geven. Daar draait eigenlijk heel het boek om en door deze gebeurtenis komen er andere onderwerpen in het boek voor zoals het conflict met haar ouders en de bindingsangst.
- ☺ Ik ben het boek ook gaan lezen omdat het onderwerp me aansprak, mijn moeder had 'Het Lelietheater' gelezen en vond er niets aan. Aangezien ik wel houd van boeken over problemen en liefde, leek het me een mooi boek. En ik had wel al boeken gelezen over gewone mishandeling, maar niet over seksuele mishandeling, dus dat leek me wel interessant om eens te lezen.
- ☺ Het is niet echt een alledaags onderwerp en ik had er ook nog geen boeken over gelezen. Ook zijn er geen personen in mijn buurt waarvan ik weet dat ze seksueel misbruikt worden of werden. Het is natuurlijk wel mogelijk. Ik heb wel eens over het onderwerp nagedacht, maar ik had niet verwacht dat het zo'n lange nasleep zou hebben, al is dat natuurlijk goed te begrijpen. Laatst heb ik een boek gelezen en daar werd een meisje verkracht door een onbekende, ook die verwerking duurde jaren. Dus dan is het goed te begrijpen dat het bij seksuele mishandeling nog langer duurt.
- ☺ In het boek komt een beetje als mening naar voren dat je eerst alles verwerkt moet hebben wil je verder kunnen leven. Het is een serieus onderwerp dat je niet zomaar vergeet, maar dat je je hele leven blijft achtervolgen. Ik heb het met die mening eens, maar ik denk niet dat je zo'n persoon goed kan helpen met het verwerken als je zoiets zelf niet hebt meegemaakt. Zo'n persoon voelt zich dan onbegrepen.
- ☺ Ik vind dat het onderwerp erg goed is uitgewerkt. De verwerking stond er in als kind zijnde maar ook als volwassene en ook de nasleep dat ze niet van andere mensen durft te houden en te vrijen zijn goed in het boek verwerkt. Zelf de mishandeling zelf wordt beschreven. Het laat echt de directe en indirecte en de lichamelijke en psychologische gevolgen zien.
- ☺ Ik heb nog nooit een boek of film over dit onderwerp gezien of gelezen. Ik kan er dus ook geen vergelijking van maken. Wel heb ik een boek gelezen over een gewone mishandeling van een meisje, dat was ook wel een mooi boek, maar het was heel erg anders, niet zo met gevoelens.

De gebeurtenissen

- ☺ De belangrijkste gebeurtenis in het boek is natuurlijk dat Lilan als baby werd verkracht door De man zonder hoofd. Heel het boek draait om die gebeurtenis, het trauma dat ze er aan over houdt.
- ☺ De nadruk ligt in het boek meer op de gedachten en vooral gevoelens van Lilan en niet zo op de gebeurtenissen. Heel het boek door gaat het over de verwerking van die verkrachtingen en over de problemen met gevoelens voor een ander en voor haar ouders.
- ☺ De gebeurtenissen die het boek beschrijft zijn logisch van volgorde en van voorkomen. Zo is het een logisch gevolg op de mishandeling van Lilan haar vader, die haar sloeg, dat ze haar ouders niet mocht en ze hen niet vertrouwde. Zo is het ook een logisch gevolg van de seksuele mishandeling dat ze niet durft te vrijen en te genieten, omdat ze wordt herinnerd aan De man zonder hoofd. Ook een belangrijk gevolg is dat ze niet van mensen durft te houden omdat ze bang is dat ze dan in de steek gelaten word en teleurgesteld. De oorzaak hiervan was dat oma Chen en tante Wiehan, twee personen van wie ze als baby veel hield, haar verlaten. Ze voelt zich dan eenzaam en zielig. Maar het heeft natuurlijk ook als oorzaak dat ze bang is om verlaten te worden door de personen van wie ze houd omdat die persoon haar alleen zou gebruiken en haar niet mooi vindt. Dit komt doordat De man zonder hoofd haar vaak vernederde en haar een lelijke, goedkope hoer noemde. Daardoor is haar zelfvertrouwen erg geschonden, daar heeft haar vader haar ook mee geholpen door haar als een persoonlijke huismeid te zien.
- ☺ Ik vind de gebeurtenissen toch wel schokkend, dat je dat doet met een baby, het is sowieso al erg als het gebeurt, maar met een baby. Dat is gewoon echt te erg. Maar het gebeurt wel echt, want laatst stond er een stuk in de krant over een vader die zijn kind van een half jaar seksueel misbruikte. Het gebeurt dus wel echt.
- ☺ De verkrachtingen spelen zich af in een armoedige en zielige sfeer. De man zonder hoofd gaat naar kleine

Boekverslag Het tedere kind (Lulu Wang)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

kinderen uit armoede, gewoon voor de lol, omdat hij dat wel lekker vindt. Dat is gewoon zielig. Net als de vader die Lilan slaat, dat is niet normaal, niet in onze tijd en cultuur, toen misschien wel, dat weet ik niet, maar ik vind het te erg.

- ☺ De gebeurtenissen hebben wel veel indruk op mij gemaakt, maar ik zag ze niet voor me, maar dat hoefde niet ook. Want dat zou wel zo vies worden. De gewone gebeurtenissen zag ik wel voor me, maar niet de verkrachtingen.
- ☺ Ik heb nog nooit een gebeurtenis meegemaakt zoals Lilan. Maar dat is wel erg uitzonderlijk ook denk ik. Ik denk niet dat er veel kinderen zijn die, als ze een half jaar oud zijn, seksueel mishandeld worden. En anders verwacht ik niet dat ze dat zelf nog zullen weten, daar ben je dan te jong voor.
- ☺ Het is wel zo dat het een boeiend onderwerp is, je vindt het leuk om verder te lezen, tenminste dat is toch mijn ervaring, maar dat kan van persoon tot persoon verschillen.

Personages

- ☺ De hoofdpersoon is niet echt een persoon op wie ik zou willen lijken, het lijkt me namelijk niets om heel je leven te worden achtervolgd door een gebeurtenis van jaren geleden. Dat je gewoon minder doet en durft vanwege die herinnering. Maar als je in zo'n situatie zoals Lilan terecht komt dan is het wel erg knap dat je het van je af kan zetten. Ik denk dat je dan wel op de hoofdpersoon wil lijken.
- ☺ Doordat het heel goed is geschreven kun je je goed inbeelden in de hoofdpersoon. Het wordt heel goed beschreven. Als Lilan een baby is wordt er ook iets kinderlijker gedacht als wanneer ze een volwassene van bijna veertig is. Toch kan je het niet helemaal voor je krijgen doordat het een hele andere cultuur is dan hier. Het speelt zich ook veel af in '60 en '80, dat zijn toch weer andere tijden. En Lilan groeit op in een stad, en ook hier heb je daar niet veel voorbeelden van.
- ☺ Natuurlijk vind ik De man zonder hoofd een zielig figuur. Hij is gewoon niet goed bij zijn hoofd dat hij kleine kinderen verkracht, gewoon voor de lol en voor zijn plezier.
Wat ik van oma Chen vind weet ik niet precies, ik vond het wel een lieve vrouw. Ook al dronk ze dan zelf de melk van Lilan op, ze gaf om het meisje en zorgde er goed voor. Het kwam niets tekort verder.
Leo vind ik een sterk persoon. Hij leeft met een vrouw die bijna dertig jaar jonger is dan hij en die een verschrikkelijke jeugd heeft gehad en die niet het gevoel heeft dat haar ouders om haar hebben gegeven en van haar hebben gehouden. Hij moet gewoon veel geduld hebben en haar wil respecteren. Hij kan net op haar inpraten, maar moet dan wel oppassen wat hij zegt. Ik denk dat dat best moeilijk is.
- ☺ Ik denk dat Lilan een erg sterk persoon is, maar zo is ze ook wel opgegroeid. Het is knap dat ze het zo verwerkt. Het was wel makkelijk voor haar geweest had ze dat eerder gedaan dan had ze meer het haar leven kunnen doen.
- ☺ Ik denk wel dat als je zoiets meemaakt dat je dat veel ernstiger opvat, als dat een omstander bent en niemand kent die daar last van heeft. Daarom zal het dus wel erg logisch zijn dat ze zo afstandelijk wordt en bang is om van iemand te houden. Ik denk dus wel dat ze logisch heeft gereageerd.
- ☺ Ik had eigenlijk verwacht dat ze dat alles zelf had verzonnen van die seksuele mishandeling. Dat kwam doordat het overal voorkwam en dat gewoon niet zo geloofwaardig overkwam dat hij haar zelf op de crèche zou verkrachten. Maar het zou ook niet zo waarschijnlijk zijn dat een meisje van een half jaar verzint dat ze verkracht wordt.
- ☺ Natuurlijk krijg je over de hoofdpersoon het meest te weten en dat is in dit geval dus Lilan. Over haar wordt ook het meeste verteld. Je leert haar heel goed kennen doordat je weet wat er in haar leven is gebeurd, vanwege die drie tijdseenheden. Ook wordt alles heel levendig beschreven. Je krijgt duidelijk te weten wat Lilan doet, denkt of voelt. Je kan haar gedrag daardoor ook beter begrijpen, je leert haar karakter een beetje kennen. Ook vertelt ze zelf waarom ze een beslissing neemt of iets doet, omdat ze daar in gedachten over nadenkt.
- ☺ Doordat er zoveel over Lilan verteld wordt en er beschreven staat wat ze denkt wordt er niet zoveel achterhouden en moet je zelf dus ook niet zoveel bij verzinnen

Bouw

- ☺ Het boek lijkt heel erg moeilijk opgebouwd, maar dat valt echt heel erg mee. Het is verdeeld in drie tijdseenheden: Vanaf dat Lilan nog niet is geboren en nog in haar moeder haar buik zit tot haar zesde jaar. Daarin wordt haar incest en misbruik beschreven. Daarna de jaren aan de universiteit, in de jaren tachtig. Daar wordt ze een aantal malen verliefd en moet zo ook met het verlies van die liefde om leren gaan. En dan over het heden. Dan is Lilan een schrijfster die niet goed met haar ouders overweg kan en nog altijd geen echt rustig liefdesleven heeft.
Die drie periodes worden niet in aparte delen geschreven, in chronologische volgorde, maar ze staan door

Boekverslag Het tedere kind (Lulu Wang)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

elkaar. Zo kan het zijn dat je eerst een pagina over haar derde periode hebt en dan tien pagina's over de eerste en drie over de tweede periode: zo springt dat telkens naar een andere tijd. Wel zit er meestal een connectie tussen de hoofdstukken.

Het is niet zo dat het erg vervelend en moeilijk te begrijpen, want het zijn gewoon drie verhalen die door elkaar heen gegeven zijn. Je moet dus gewoon even weten wat er in een bepaalde tijd is gebeurd en je zit zo weer in het verhaal. De drie tijdsperiodes zijn wel voor het grote deel in chronologische volgorde verteld.

- ☺ Je zit vrij snel in het verhaal. Net de eerste pagina is nogal moeilijk als je er net in begint. Dan lijkt het echt een heel saai boek, maar dan beginnen ze met een stukje kindertijd en zit je zo in het verhaal. Dan is het echt mooi om te lezen en je kunt het ook moeilijk wegleggen. Het is wel zo dat het een beetje verwarrend is om te lezen in het begin, dan zijn er veel open plekken en spanningsbogen maar die worden later opgevuld.
- ☺ Het is niet een verhaal dat echt vol zit met avontuur met geweren en achtervolgingen, maar er zit wel een spanning in. Je wilt namelijk heel graag weten wat er verder gaat gebeuren in die ene tijdsperiode, maar dan gaan ze net over naar een andere periode, die je dan eerst uit moet lezen. Zou je dat stuk overslaan dan weet je verder niet meer waar het overgaat en mis je een stuk van het verhaal en moet je alsnog terug om het te lezen en dan is de spanning ook weg.
- ☺ Er is een hele grote verhaallijn en dat is gewoon de verwerking van de mishandeling van toen ze een kleine baby was. Alle andere verhaallijnen komen toch weer terug op die hoofdlijn. Zo zijn er verschillende liefdesaffaires die ze verbreekt omdat ze zich niet durft te binden en haar gevoelens te uiten. Er is afkeer en angst voor haar ouders omdat ze hen er van beschuldigt dat ze niet goed op haar hebben gepast. Zo zijn er dus wel kleinere verhaallijnen maar die lopen alle uit op hoofdlijn.
- ☺ Of de bouw van het verhaal echt bij het verhaal hoort weet ik niet, maar ik denk het wel. Ik denk dat het anders veel saaier zou zijn. Dat het dan zo eentonig zou zijn en er niet veel spanning in zou zitten, door deze bouw komt er meer spanning door het uitstel. Dan zouden het drie verschillende verhalen zijn die net aan het eind een beetje aan elkaar hangen maar verder niet echt een verband hebben. Ik denk dat je dan best een van de drie tijden kan missen.
- ☺ Een derde van het verhaal is teruggeblikt. Net de laatste tijdsperiode niet, die speelt zich in het heden af. Er komen geen herinneringen het in het boek voor, het zijn gewoon allemaal terugblikken. Dat maakt het verhaal alleen maar mooier.
- ☺ Het einde van het verhaal vind ik een beetje vaag. Ik wist niet of Lilan het nu wel of niet heeft verzonnen, maar ik verwachtte het wel. Het was dus wel een beetje verrassend, alleen had ik niet verwacht dat ze er zo achter zou komen. De man zonder hoofd kwam haar in haar coma opzoeken. Eerst kwam hij als Yelan, haar tegenstelling, maar later kwam hij echt als de man zonder hoofd. Hij was wel al dood en was uit zijn graf opgestaan, om haar uitleg te geven, zodat zij hem los kon laten en hij haar.
- ☺ Je ziet het verhaal vanuit één persoon. Net vanuit Lilan. Verder niemand.

Taalgebruik

- ☺ Het was een heel leuk boek om te lezen, het las heel erg makkelijk. Er kwamen helemaal niet veel moeilijke woorden in voor net een paar woorden uit het Chinees, maar die stonden dan in de woordenlijst achter in het boek. Er werden dingen goed beschreven, niet het uiterlijk van de personen, maar de geur en het gevoel dat Lilan kreeg. Het las ook erg makkelijk omdat de hoofdstukjes niet erg lang waren, zo moest je niet midden in een verhaal te stoppen met lezen maar kon je gewoon even je hoofdstukje aflezen.
- ☺ Er zijn me niet echt veel eigenaardigheden in de tekst opgevallen. Het enige wat ik ervan kan vertellen is dat de eerste levensjaren van Lilan ze al erg volwassen gedachten had, maar die ze nog niet kon vertellen. Het was wel zo dat die gedachten op een ietsje kinderlijker manier van schrijven verteld werden.
- ☺ Er komen heel veel gedachten en gevoelens in het verhaal voor, maar daar is eigenlijk heel het verhaal op gebaseerd, dus ik vind ook niet dat het te overdreven veel gevoelens en gedachten zijn. Dat hoort gewoon in het verhaal, daar moeten niet al teveel beschrijvingen en dialogen in voorkomen.
- ☺ Ik vind wel dat de manier van vertellen past bij de persoon en het verhaal. Is Lilan een klein kindje dan wordt er op een iets kinderlijkere manier verteld als dat ze een volwassene is, dan word alles veel volwassener en komt er ook een moeilijker taalgebruik.

Boekverslag Het tedere kind (Lulu Wang)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

Module 2

Verdiepingsopdracht 3

Tekstbestudering

Ik ben naar de bibliotheek gegaan, maar kon niet echt een stuk vinden, maar wat ze daar wel hadden is een programma op de computer waar allemaal verschillende recensies instaan van veel schrijvers. Daar heb ik er twee van uitgepakt. Ik heb er twee genomen omdat ik vond dat ze best tegenstrijdig waren. De eerste recensie gaat over Lulu Wang haar boeken over het algemeen. Dat is niet specifiek op een boek gericht.

Uit de eerste recensie vind ik dat naar voren komt dat die Jeroen en vele anderen van mening zijn dat ze alleen maar aandacht vraagt en dat Lulu alleen voor de publiciteit zo'n onderwerp aan het licht brengt.

Die Etty maakt het nog erger door te zeggen dat het allemaal bedrog is. Dat alles van te voren al op het publiek afgestemd is.

Ik vind dat dat allemaal maar een beetje overdreven is. Ze schrijft al sinds ze elf jaar is en het is nu niet zo dat ze ineens zegt van 'Ja je kan veel geld verdienen als schrijfster dus dat ga ik ook maar eens doen.' Ze heeft er had voor moeten werken net als ieder ander, dat ze zegt dat ze veel van haar lezers houdt is misschien wel wat overdreven maar je bent je lezer toch dankbaar dat ze jou werk lezen.

Als laatste staat de mening van Etty. "Slaapwekkende namaak, calculerend misbruik van kindermisbruik, erger nog dan de concentratiekampkitsch in Het Leleitheater" Daar ben ik het niet mee eens. Ik vind juist dat je heel erg in het boek zit, dat er een spanning is die je in het boek houdt. Er is ook veel durf voor nodig om over het onderwerp kindermisbruik te schrijven, want je moet opgewassen zijn tegen al het commentaar dat je kunt krijgen van personen en de pers.

De tweede recensie gaat alleen over Het Teder kind. Het is duidelijker en meer over het boek geschreven. Het is ook meer positief dan de eerste.

Er staat in dat ook zij niet zeker is of het autobiografisch is geschreven of niet. Ook ik heb daar aan zitten denken of ze het nu wel of niet over haar zelf heeft, maar zou het zo zijn dan zou het niet op zo'n jonge leeftijd zijn, want daar herinner je je gewoon helemaal niets meer van. Het zou wel mogelijk zijn dat ze ooit is verkracht door een persoon als kind zijnde, dat ze toch een beetje autobiografisch schrijft, maar dat hoeft helemaal niet.

Ingrid is het met me eens dat het een boek is dat heel goed leest maar dat er soms een beetje "zweverige" stukken in staan. Ze zijn een beetje rond het woord gedraaid wat dus eigenlijk de bedoeling is dat er zou staan. Soms is het beter zo omdat het boek anders gewoon te vies wordt om nog te gaan zitten lezen, maar soms is het wel vaag en saai ook. Zo poëtisch wordt het dan.

Ingrid duidt het zelfde punt aan als waar ik het net over had. Alleen vraagt zij zich af of het wel goed is voor de geloofwaardigheid van het boek dat Lilan zich nog herinnert wat er op eenjarige leeftijd is gebeurd. Ik heb dat stukje ook aangesneden maar ik vroeg me af of het mogelijk was dat het dan autobiografisch was. Maar Ingrid heeft gelijk want het is niet echt geloofwaardig dat je als baby überhaupt al weet wat er gebeurt laat staan dat je het nog kan onthouden ook, maar ik vind het wel goed in het verhaal passen. Het vertelt veel over de gedachten en de gevoelens van de baby. En die zijn hetzelfde als van een persoon van ieder andere leeftijd.

Module 2

3 evaluatie

(beoordelen)

1. Over het boek:

Ik vond het een heel mooi boek, het is weer eens wat anders dan al die andere boeken. Het is een onderwerp dat je niet veel tegenkomt. Het was dan ook interessant om eens te zien hoe zo'n gebeurtenis grip heeft op de rest van je leven. Het is wel een droevig onderwerp en erg shockerend, maar het boek boeit je wel heel erg. Het blijft nog ff hangen, je denkt er nog eens over na.

2. Over het uitvoeren van de verdiepingsoopdracht:

- ☺ Het was niet zo moeilijk om de verdiepingsoopdrachten te maken, maar het was wel ontzettend veel. Je zag er echt tegenop. Er waren wel een paar dingen die ik niet goed wist, maar die sloeg ik dan over. Net van de eerste module de vraag over die open plekken en spanningsbogen, die vond ik best moeilijk. Maar daar wachtte ik dan even mee en die vulde ik dan later in.
- ☺ Veel problemen kwam ik niet tegen, het was net zo dat het na een poos begon te vervelen. En dat er nog

Boekverslag Het tedere kind (Lulu Wang)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

heel veel werkstukken voor andere vakken tussenkwamen, maar dan liet ik het gewoon even rusten. Dat ging ook.

- ☺ Ik vond deze verdiepingopdrachten niet moeilijker dan de vorige, maar wel veel meer. Je was er veel langer mee bezig dan die van de vorige module.
- ☺ Ik denk wel dat ik nu inzicht heb gekregen in het boek, door het zo uit te pluizen vergeet je het boek ook niet zo snel. Je snapt de dingen nu ook beter, toen ik het boek uit had begreep ik niet zo goed of de 'Man Zonder Hoofd' het nu wel echt had gedaan of dat ze gewoon alles had verzonnen, dat bleek dus niet het geval te zijn.
- ☺ Je hebt geleerd om de personages in de boeken anders te bekijken. Ik vond het wel nuttig om dat te leren.

Module 3

Verdiepingsopdracht 1

Tekstbestudering

- ☺ Het verhaal is totaal niet in chronologische volgorde verteld. De schrijfster springt de hele tijd over van de peutertijd, de pubertijd en het heden van Lilan. Door die verspringingen in de tijd wordt het verhaal boeiender.
- ☺ Er is wel een geleiding in het boek aangebracht. Het wordt namelijk onderverdeeld in drie stukken, die ik in de vorige vraag ook al genoemd heb, namelijk de peutertijd, de pubertijd en het heden. Het zijn drie delen die dan weliswaar niet in chronologische volgorde verteld worden maar het heeft een onderverdeling.
- ☺ Het boek is aan de ene kant wel fragmentarisch geschreven, maar aan de andere kant ook weer niet. Er zijn namelijk allemaal korte stukjes uit een van de drie tijden, maar je weet wel al wat die stukjes allemaal met elkaar te maken hebben. Het is weer wel zo dat er allemaal open plekken tussen de gebeurtenissen zitten. Eigenlijk is het niet echt fragmentarisch geschreven, het lijkt er wel op, maar je weet wat de stukjes met elkaar te maken hebben, dus het is niet fragmentarisch. Maar het is ook niet aaneengesloten, want de gebeurtenissen volgen elkaar niet op, dat komt dus ook doordat het niet op chronologische volgorde verteld is.
- ☺ Er is eigenlijk maar een echte verhaallijn en dat is de man zonder hoofd, daar is heel het verhaal op gebaseerd. Er zijn natuurlijk wel wat hele kleine lijnen zoals de vriendjes en de relatie met haar ouders maar het belangrijkste is de man zonder hoofd. Er is dus eigenlijk geen samenhang, want is er eigenlijk maar een verhaallijn.
- ☺ Er is dus een verhaallijn, wat in het stukje hiervoor dus al allemaal verteld is. De kleine verhaallijnen zijn allemaal het gevolg van de man zonder hoofd, hij heeft voor de slechte relatie tussen Lilan en haar ouders gezorgd. Al hebben ze dat ook wel voor een deel zelf gedaan. Ook de vriendjes zijn niet echt een aparte verhaallijn, want ze vertrouwt ze niet en ze houdt dus ook niet echt van ze, omdat ze bang is dat ze haar zullen verlaten. Ze kan niet tegen een gebroken hart. Er is dus maar een verhaallijn.
- ☺ Door de verspringingen in de tijd wordt het verhaal boeiender. Dat komt doordat als het spannend wordt, het verhaal overspringt naar een andere tijd. Je wordt dan geboeid om door te lezen want je wilt weten hoe het verder loopt.
- ☺ Het verhaal wordt in drie tijden verteld, het is niet echt zo dat er in het heden verteld wordt wat er toen gebeurde. Het zijn gewoon echt drie verschillende tijden. Het is dus geen flashback. Ook zijn er niet echt vooruit- of terugverwijzingen.
- ☺ De verteltijd was best wel lang want het was een dik boek, ik ben er dan ook een paar weken aan bezig geweest, maar dat komt omdat ik alleen 's avonds lees, voor ik ga slapen een paar bladzijden. Anders zou de verteltijd een uur of 5 zijn, denk ik. De vertelde tijd is veel meer, dat is zo'n kleine 40 jaar.
- ☺ Het speelt zich voor een deel in de jaren 60 af, voor een deel in de jaren 80 en voor een deel in het heden. Maar je had niet zoveel moeite om je in de andere tijd in te leven omdat de andere cultuur overheerste. Doordat de andere cultuur zo anders is, merk je niet zo veel van het tijdsverschil.
- ☺ Er zijn niet echt tijdmanipulaties gebruikt, alleen maar dat er drie verschillende tijden zijn dat er verteld wordt.

Boekverslag Het tedere kind (Lulu Wang)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

Module 3

Verdiepingsopdracht 2

Tekstbestudering

Zie module 2 verdiepingsopdracht 3

Module 4

Verdiepingsopdracht 2.a

- ☉ Volgens mij is het thema van het boek, het verwerken van het verleden.
- ☉ Ik denk dat het thema, het verwerken van het verleden is omdat Lilan dat heel het boek lang probeert. Ze probeert de man zonder hoofd te verwerken. De man die haar in haar jeugd jaren lang heeft misbruikt. Pas wanneer ze dat heeft verwerkt gaat ze verder met haar leven en is het boek uit.
- ☉ De motieven zijn, dat ze geen seks durft te hebben, dat ze haar ouders de schuld geeft en dat ze in haar coma de man zonder hoofd weer tegen komt. Ook een motief is dat ze getrouwd is met een man die 30 jaar ouder is.
- ☉ Ze durft geen seks meer te hebben omdat haar dat veel te veel aan de man zonder hoofd herinnert. Ze durfde als klein meisje al niet te bukken, laat staan dat ze nu echt met volle overgave met een man naar bed durft te gaan.
Haar ouders wil ze niet veel zien en als ze ze ziet doet ze erg teruggetrokken, ze geeft hun er de schuld van dat ze er nooit wat tegen hebben gedaan of hebben gemerkt.
In de coma komt de man zonder hoofd haar opzoeken. Dat laat zien dat ze nog niet van hem af is, dat ze nog niet kan leven zonder aan hem te denken. Zonder bang te zijn dat hij terugkomt.
Leo heeft er ook wel een beetje mee te maken. Hij is als het ware een vaderfiguur voor Lilan. Iemand waar ze altijd naar toe kan die haar niets doet maar waar ze op kan vertrouwen.
- ☉ De titel slaat op zich wel op het thema. De titel is de betekenis van hoe lilan eerst heette. Maar door de dubbele betekenis van de naam hebben ze haar toch maar anders genoemd. Het heeft wel degelijk allemaal met seksuele mishandeling te maken.

Module 4

Verdiepingsopdracht 2.B

- ☉ In het boek zijn de slaapkamer van Lilan, de bibliotheek van de opleiding erg belangrijk.
- ☉ De ruimtebeschrijving maakt de dingen duidelijker en beter om te lezen en beschrijven een sfeer. Ze hebben niet een speciale functie. Ze laten zien hoe alles er in die tijd in China uitzag.
- ☉ De ruimtebeschrijving heeft geen speciale functie. Ze laten zien hoe kil de kamer is, vooral als de man zonder hoofd er is.
- ☉ Er is wel een verband, het is namelijk dat het thema erg kil en gruwelijk is, de plaatsen waar dat meisje komt zijn ook kil. Erg kaal, grijs en grauw.